

KELAN KUNTOUTUSPSYKOTERAPIAN KUSTANNUKSET KASVOIVAT VIIDENNEKSEN 2011

Vuonna 2011 Kelan kuntoutusmenot olivat 334 miljoonaa euroa, mikä oli 9,5 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Tätä kasvua selittää mm. se, että Kelan harkinnanvaraisena kuntoutuksena korvaama psykoterapia muuttui lakisääteiseksi toiminnaksi vuoden 2011 alusta. Kuntoutukseen (pl. kuntoutusraha) käytetyt reaali-menot pienenivät vuosina 2008–2010. Kuntouttavaa psykoterapiaa korvattiin 28 miljoonalla eurolla, mikä oli 20,8 % edellisvuotta enemmän. Kuntoutuspsykoterapian kustannusten kasvuun vaikutti myös se, että lääkärin antama psykoterapia on korvattu vuoden 2011 alusta kokonaan kuntoutuksena.

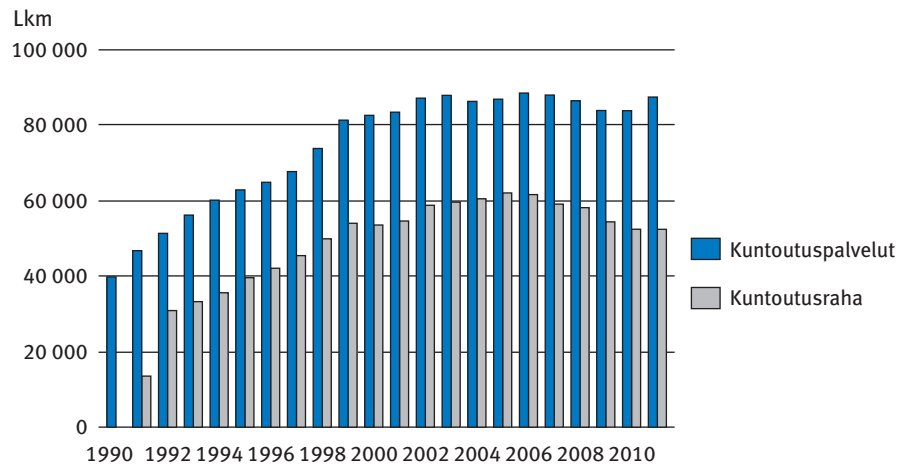
Lakimuutos lisäsi kuntoutuspsykoterapiaa saaneiden kuntoutujien määrää 15,8 %:lla. Kuntouttavaa psykoterapiaa sai kaikkiaan 18 200 henkeä.

Kuntoutusmenoista varsinaisen kuntoutuksen osuus oli 262 miljoonaa ja kuntoutusajan toimeentuloturvana maksetun kuntoutusrahan 72 miljoonaa euroa. Kuntoutuskustannukset jakautuvat kuntoutusmuodoittain siten, että ammatilliseen kuntoutukseen käytettiin 27 miljoonaa, vaikeavammaisten lääkinnälliseen kuntoutukseen 134 miljoonaa, kuntoutuspsykoterapiaan 15 miljoonaa ja harkinnanvaraiseen kuntoutukseen 87 miljoonaa euroa. Kuntouttavaa psykoterapiaa sisältyy toistaiseksi myös harkinnanvaraisen kuntoutuksen kustannuksiin.

KUNTOUTUJIEN MÄÄRÄ NOUSI JÄLLEEN PITKÄAIKAISELLE TASOLLE VAJAASEN 90 000 KUNTOUTUJAAN VUODESSA

Vuonna 2011 Kelan kuntoutuspalveluja sai 87 300 henkeä, mikä oli 4,3 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Kuntoutujien lukumäärä kaksinkertaistui 1990-luvulla. 2000-luvun alkuvuosista lähtien kuntoutujia on ollut vuosittain vajaat 90 000 vuodessa, paitsi vuosina 2009 ja 2010, jolloin heitä aiemmasta poiketen oli alle 85 000 (kuvio 1).

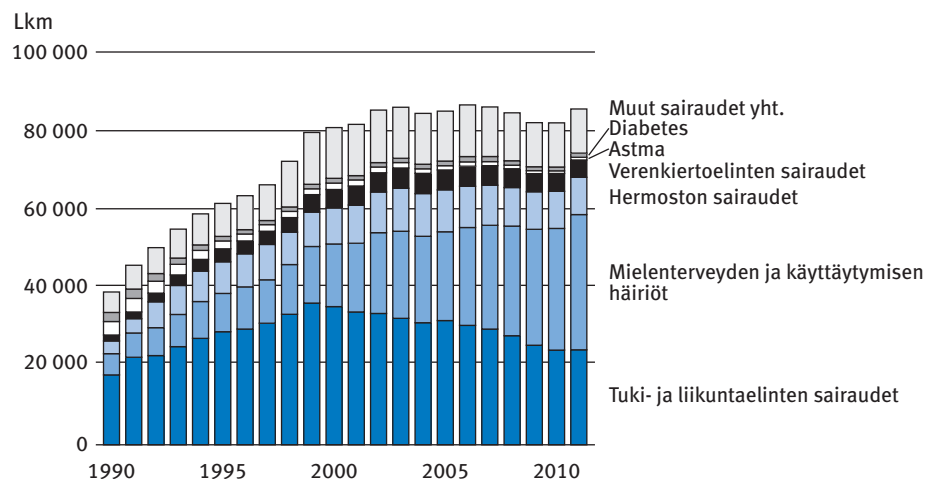
Kuvio 1. Kuntoutujat 1990–2011

KUNTOUTUKSEEN HAKEUDUTAAN YLEENSÄ MIELENTERVEYS- HÄIRIÖIDEN JA TUKI- JA LIIKUNTAELINONGELMIEN VUOKSI

Kelan kuntoutukseen hakeutumisen yleisin syy ovat ongelmat mielenterveydessä. Ne syrjäyttivät tuki- ja liikuntaelinten sairaudet kuntoutuksen yleisimpänä sairauspääryhmänä 1990-luvun lopulla. Mielenterveyden häiriöiden vuoksi sai kuntoutusta 35 200 henkeä. Mielenterveyskuntoutujien määrä lähes kaksinkertaistui 2000-luvulla.

Kuvio 2. Kuntoutujat sairauksittain 1990–2011

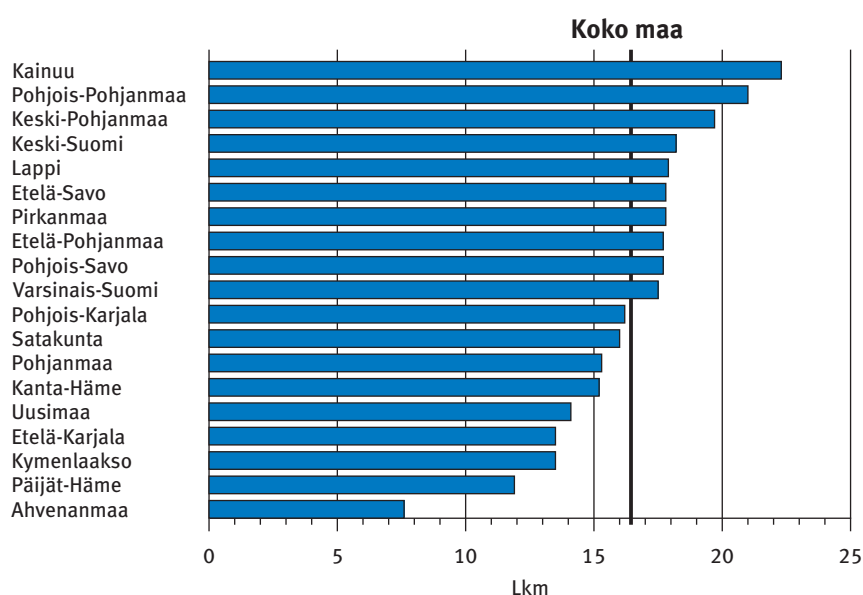
Tuki- ja liikuntaelinsairauksien (TULE-sairaudet) vuoksi kuntoutuksessa oli 24 700 henkeä. TULE-kuntoutujia on nykyisin kolmasosa vähemmän kuin 1990-luvun lopussa. Muita yleisiä

sairauspääryhmiä olivat mm. hermoston sairaudet (9 700) ja verenkiertoelinten sairaudet (4 500).

KUNTOUTUJIA ENITEN KAINUUSSA JA POHJOIS-POHJANMAALLA

Kuntoutujien alueellinen jakautuminen ei ole juurikaan muuttunut vuosien kuluessa. Kuntoutujia on ollut 1970-luvulta lähtien suhteellisesti eniten Itä- ja Pohjois-Suomessa. Vuonna 2011 kuntoutujia oli eniten Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa. Vähiten kuntoutujia oli Ahvenanmaalla, Päijät-Hämeessä ja Etelä-Karjalassa (kuvio 3). Maakunnissa, joissa kuntoutujia on suhteellisesti muita enemmän, kuntoutujat saavat muita useammin vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta. Etelä-Suomessa kuntoutus painottuu muuta Suomea enemmän harkinnanvaraiseen kuntoutukseen.

Kuvio 3. Kuntoutujien lukumäärä 1000 asukasta kohti maakunnittain 2011

NUOREN KUNTOUTUSRAHAA MAKSETTIIN 28 MILJOONAA EUROAA

Nuoren kuntoutusrahaa voidaan maksaa 16–19-vuotiaalle henkilölle, jonka työ- ja ansiokyky on olennaisesti heikentynyt. Syynä voi olla vammaisuus tai sairaus. Tarkoituksena on edistää ammatillista kuntoutumista ja ehkäistä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymistä.

Vuonna 2011 nuoren kuntoutusrahaa maksettiin 5 200 nuorelle, mikä oli 11 % enemmän kuin edellisvuonna. Nuoren kuntoutusrahan saajien lukumäärä on kasvanut parin vuoden tauon jälkeen jälleen vuodesta 2009 alkaen (kuvio 4). Nuoren kuntoutusrahaa maksettiin 28 miljoonaa euroa. Se oli 38 % kaikista maksetuista kuntoutusrahoista.

Kuvio 4. Nuoren kuntoutusrahan saajat 2000–2011

